

Előzetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 fnt — kr
Fél évre 3 fnt — kr
Negyedévre 1 fnt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitltér sora 20 kr.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ES KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői iroda

és
kiadóhivatal:

CIRNER és LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

A nemzetiségi kérdés.

(E.) Mult számunkban kimerítően és kellően méltattuk Moldovának, az „Ungaria“ szellemes szerkesztőjének legújabb sajtótermékét: „A magyar nemzeti állam nemzetiségi főadatai“ című művét.

Rámutattunk bőven azon módozatokra, melyek betartása mellett Moldován a hirhedt nemzetiségi kérdést elintézhetőnek és magyar államiságunk tekintetéből azt reánk, magyarokra nézve kedvezően befejezhetőnek vélelmezi.

Helyeseknek, elfogadhatóknak tartjuk indítványait és különösen azokat, melyek beléletünk organizálására vonatkoznak; mi is elhisszük, hogy a közigazgatás államosítása, a tanügy revíziója, a nemzetiségi középiskolákban a magyar nyelvnek beható, lelkiismeretes tanítása és kinevezett állami tanerők útján leendő előadása sokat lendítene e dologon; és főleg a legnagyobb helyesléssel fogadjuk azon indítványát, melylyel a magyar társadalom tagjait hívja fel, hogy a tulzó nemzetiségi akciójával szemben a harcot felvegye.

Szépek, helyesek Moldován indítvá-

nyai és egy derék magyar hazafi oha-
jai szólalnak meg azokból, de mi ez
indítványok keresztülvitele esetén is
a kérdést ily módon teljesen megold-
hatóknak nem találjuk, mert az Ungaria
szerkesztője minden egyes indítványá-
nak keresztülvitelét, a kezdeményező
lépések megtételét egyoldaluan a magyar
társadalomtól, magyar kezdeményezés-
től várja. Ez lehet, hogy sikerre fog
valaha vezetni, eredményt felmutatni,
de csakis lassan, számos és sok hiába-
való küzdelem árán, nekünk pedig fő-
célunk, hogy az egyes, önérdek által
vezérelt elemek által megteremtett és
felfuvtatott nemzetiségi kérdés mindnyá-
junk teljes meglegedésére, most, mi-
előbb végét érje.

Mi e kérdést gyorsan és általános
melegedésre első sorban is társa-
dalmi uton véljük elintézhetőnek.

Igaz, Moldován — fent idézett
művében — kiterjeszkedik e kérdésre is;
ajánlja a politikai és szépirodalmi
román napi lapoknak, tudományos és
közgazdasági folyóiratoknak megindítá-
sát, pártolását, olvasókörök, műked-
velői társulatok szervezését és több tár-
sadalmi alapu érintkezési pontok léte-
sítését — de míg szerző ezeket a nem-

zetiségi kérdés megoldásának csak is egy
alkatelemévé teszi, mi a társadalmi kér-
dést az egésznek a lapjára ohahtanók
tekinteni, melyből kiindulva, melyre
építve véljük a nemzetiségi kérdést el-
intézhetőnek.

És megmondjuk, miért.

Moldován, az erdélyi honos, ép
oly jól tudja, mint mi, és naponként
tapasztalhatja, hogy az erdélyi nemze-
tiségek és különösen a román nemze-
tiség társadalmi mennyire izolált, el-
különített, mely minden idegen elem
beleolvasztásától idegenkedik, azt ke-
rül és egyedül csak magának él.

Még kuriozumkép sem emlékezünk
esetre, hogy egy vidék vagy város ro-
mán társadalmi karöltve ugyanazon
hely szász, vagy magyar társadalmával
valami közös kulturális, vagy más irá-
nyu társadalmi kérdés elintézésében
részt vett volna. Ennek következménye
aztán az, hogy az elkülönített, egye-
dül önmagának élő román társadalom
a vele ugyanazon körben élő más nem-
zetiség jellemét, gondolkozásmódját,
életfilozófiáját meg nem ismeri, azt csak
külsőségekből ítéli meg, a saját társa-
dalma ideáit, gondolkozásmódját csal-
hatatlannak tartja, ahhoz megrögzötten

TÁRCZA.

Dr. Kovács Ödön sirjánál.

Hova életedben ragadt minden vágyad,
Magasba vetették a te örök ágyad —
Álmodó nagy szived talán most is érez,
Hogy olyan közel vagy a nagy Istenséghez!

Hogyne lennél közel? hisz hű fia voltál,
Te benned épül fel a legszentebb oltár:
Nem volt földi ember dobbanó szívébe!
Az örök Istennek még oly tiszta képe!

Mi láttuk e képet! Mesteri vonásban
Betöltötte lelkünk csodás ragyogásban!
Hitünk lett: magasztos, kincsünk: örök, drága:
Leszállott a szívbe a mennyek országa!

Oh, mester! Légy velünk élő szellemeddel!
Strodha e kincset szívünkötől ne fedd el, —
Hogy aki megáll itt, biztatást találjon
S heylüni tanuljon örök ideálon!

Szabó Jenő.

Dal a kacérságról.

Irta Timár Szaniszló.

„Ha egy nőnek fehér karja és fehér válla
van, bocsássuk meg neki, ha esetleg hadi
lábón áll a helyesirással“, mondá az örökké
ifju és vidám Murger, aki ugy ol volt ra-

gadtatva az asszonyi szépségtől és bájtol,
hogy minden ízében reszketett, ha közel ju-
tott egy nő leheletéhez. És igaza volt a jó
Murgernek, a világ legnagyobb bohéméjé-
nek. A szerelem tudományában (amely fön-
ségesebb, mint a csillagászat és a fizika)
szinté kicsinynyé törpül minden követelmény,
amelyet a társaság támaszt a nő iránt. Én
sem bánom, ha egy nő nem tudja könyv
nélkül Shakespeare-t, vagy Heinét, és nem
tudja határozottan, hogy mikor született
Horatius Cocles. Bánom is én, akármily vé-
leménye van a pozitivistákról és encziklo-
pedistákról, s ha ezt a szót: „Szeretlek“,
két t-vel írja, annál jobb. Ha szép és a
lelki műveltség, ha van egy kis hivatása a
szerelemre s a kacérság művészetében
némiképpen jártas, elég jelentékeny arra,
hogy akármily férfi is foglalkozzék vele.

Ezt az utóbbi föltételt: a kacérságot, az
ugynevezett szigorú moralisták rossz néven
veszik a nőknek és rossz néven fogják ta-
lán venni tőlem, aki bevallom, hogy a női
kacérság az izlés és ildomosság határai kö-
zött nagy vonzást gyakorol rám. A kacér-
ság ép ugy a természet adománya, mint a
lelki műveltség, a szépség, szelidség, vidám-
ság és érzékenység. S ha egy nő a kacér-
ságot tudományyá fejleszti, ez csak azt

mutatja, hogy tisztában van a természet
adományainak értékével, föltéve, hogy a
nő különben jelentékeny.

Ez a nézet mindenesetre egészségesebb,
mint az, hogy a nő felénk csiga módjára
huzódjék vissza, fukarkodjék mosolyával,
akármilyen lelki mozgalmak rázzák is meg,
igyekezzék minél kevesebb embernek (külö-
nösen pedig férfunak) tetszeni és jelenté-
kenységének minden attributumát rejtse el
ugy, hogy meg ne lássa senki.

Mert mi az, ami egy asszonyt jelenté-
kenynyé tesz? Hány csodaszép nő van a
világon, aki testi báj dolgában vetélkedhet-
nék egy Cleopatrával, mégis hidegség kör-
nyezi és a tüzet, amely a férfiszívben oly
gyorsan lobban lángra, hogy csak az unalom
vize tudja eloltani, az ő szép szemei érin-
tetlenül hagyják? Ezek az ugynevezett jelen-
téktelen nők, akiken a szépség nem segít.
Ha a lélek benső fénye meg nem világítja
az arcz vonásait, ha az a rejtelmes tűz, a
mely ott lobog mélyen a nő szívében, meg
nem jelenik néha a szemekben is: a búbáj,
amely azokból indul ki, nem ragadós, nem
végzetes, nem elragadó. Előfordul ugyan, —
sőt talán mindig megtörténik — hogy az
ilyen nő is szerelmet támaszt egy-egy férfi-
szívben, de csak magához hasonló jelenték-

ragaszkodik és ha aztán a külélemben egy bizonyos jelenséget lát, — mely elveivel talán ellentétes — azt hibásnak, erőszakosnak minősíti. Hozzájárul még, hogy egyes lelketlen izgatók egy-egy internacionális divatos eszméről meggyőződve, hogy az hasznót hajtó, azt saját céljaikra felhasználják, beviszik azt saját társadalmuk körébe, annak propagandát csinálnak, és, mi természetesebb, ekkor, minthogy az izolált társadalom a szépen hangzó frázisokban a más nemzetiségű polgártárs ellen felhangzó vádakát készpénzül fogadja, azokat elhiszi, mert a körülötte élő másik társadalom nem ismeri azt, csak a külső benyomások után ítéli meg.

Igy keletkezett a nemzetiségi kérdés. A keleti államoknak újabb időben a török uralom alóli felszabadítása a nemzetiségeknek önállósítását tette divatos jelszóvá. Egy néhány politikai kalandor e divatos kérdésből tőkét csinálni a román nemzetiség körében is megpróbálkozott és midőn látta, hogy működése hasznót hajt, azt a legintenzívebb módon terjesztette is, és ami a legsodálatosabb, nálunk, ezen alkotmányos országban, hol az egyenlőségnek ideális jelentősége megvalósult, akadtak e politikai viveuröknek hívói, eljátszták a memorandum komédiáját és mindezt azért, mert a román társadalom izoláltságában nem akarta, nem tudta saját más nemzetiségű polgártársai gondolkozásmódját, életfilozófiáját megismerni.

Ha a román társadalom nem külö-

nitette volna el magát mindig annyira a többiektől, és ha már a multban igyekezett volna közös célok elérése céljából szövetkezni a más nyelvet beszélő, de egy sorsban osztozó polgártársaival: régen beismerhette, átláthatta volna, hogy ez országban minden egyes polgár ugyanazon jogokat élvezzi, ugyanazon kötelezettségeket teljesíti; régen beláthatta volna, hogy ez országban nem az anyanyelv, nem a születés irányadó, hanem csak is a jog, az igazság.

És ha ezt belátta volna, nem ült volna föl a memorandum martírjainak, nem hitte volna el légből kapott állításait, nem érte volna a mostani keserű csalódás, hanem élnének szép békességben, csendességben.

Ha tehát a nemzetiségi kérdést megoldani akarjuk, társadalmi úton tehetjük azt.

És ha azok, kik — mint Moldován is — a román népnek hivatott apostolai, első sorban is oda törekcsenek, hogy a most még izolált társadalmat többi polgártársaink társadalmába olvasszák, úgy megtették az alapvető munkát, melyen aztán Moldován szép ideái tovább fejleszthetők, megvalósíthatók lesznek.

Kezdje meg a munkát az „Ungaria“ nagyszű szerkesztője és higgye el, hogy saját román nemzetiségének leghivatottabb apostola, a magyar államnak pedig derék, hű fia leend.

Volt — nincs.

Aki szereti a természet szépségeit, az még a mult héten a legszebb látványban gyö-

nyörködhetett. Az emberi szorgalom s a bőkezű természet együttes hatása örvendeztette szíveinket s biztató reménnyel tekintünk a jövő elébe, úgy gondolván, hogy lesz egy kis pénz, lesz megnyugvás munkánk eredménye felett. Az aratás nagy részben bevégeződött, a gazdák meglelégedéssel fogtak a csépléshez. A szőlőhegyek ritka dus termése, a bőségtől roskadó gyümölcsfák fokozták az örömet s erősítették a hitét, hogy a milleniumi év gazdaságilag is emlékezetes marad. Csalóka remény! Ki hitte volna, hogy augusztusban oly jégviharok keletkezzenek, aminőkre nem emlékeznek vidékünk legöregebbjei sem! Arra pedig csakugyan nem volt példa, hogy öt nap alatt négyszer verje el a jég a határt, mintegy fokozatosan rombolva össze mindazt a szép termést, mit a „Kő-köz“-től kezdve Csombordon át, Háportonon folytatva — Fugadra kitérve — Szent-Benedekig mutathattak fel gazdáink. Folyó hó 8-án Csáklya, Benedek, legerősebben Felgyógy s felerészben Enyed szőlő- és gyümölcs-termése pusztult el. Pár napig a szomszédokban kalandozott a vész s már azt reméltük, hogy helyet ad egy unalmas augusztusi esőzésnek, midőn f. hó 12-én a délelőtt még fényesen, melegen ragyogó napot délután 4 óra felé sűrű fellegek kezdék elborítani. Megindult a szél sazt hittük, hogy egy gyorsan muló kis nyári fergeteggel fogjuk beérni. Közben tompa dörgés hallzott. A kapum előtt állottam s többekkel együtt néztem a fellegek csatázását, midőn egy szélroham nagy jégcsemet vág le előmbre. Itt a jégvevés, kiáltám, be a szobákba! Két percz mulva már omlott a borzasztó jégtömeg. Öt percz alatt darabokra volt törve szőlő, gyümölcs, ablak, házfedél s midőn a jégtömeg zuhogásába belekapott a vihar, ahhoz fogható zugást, csattogást bizony aligha hallott valaki közülünk, kik abban a szomorú dicsőségben részesülünk, hogy mi lehattunk ama „legöregebb emberek“, kikre ezután hivatkozni lehet ilyen alkalommal.

Ezelőtt vagy 25 évvel volt nagy jégvihar,

telen férfi szívében. De szeméinek fénye nem olyan, hogy miattok „tárnakat robbantának fel“, vagy „megittasulna varázsitaluktól egy Danton“, mint Marcell Prévost jellemez egy szép nőt.

A női jelentékenység varázsa az egyéniségében van. Szelidség, vagy vadság: az mindegy, csak természetes legyen. Az egyik éppen szelidsége, a másik vadsága által érdekes. Semiramis ütött, ha haragudott, és harapott, ha szerelmes volt. Tudjuk, hogy sokszor ütött és gyakran harapott és a mi a fő dolog: mindig mást ütött és mindig mást harapott, de Stuart Mária ép úgy, mint nagy vetélytársa: Erzsébet, eltűrték néha, ha kedveseik megverték őket. Az alapvonás tehát, amelyre egy női egyéniség felépül, különböző lehet, amint hogy különböző is, még ha a szeszély képezi is azt, csak az attributumok legyenek olyanok, amelyek jelentékenyek. Az értelem frissesége és gyorsasága, a felfogás tökéletessége, a szenvedély intenzivitása, az érzékenység fokozatai, a gondolkodás nőiessége, amely oly bájos és elragadó, hogy egykor a halhatatlan isteneket is leszédítette az Olimpról és a tudata annak, hogy győzni tud, ha akar, a férfiszíveken: ezek a tulajdonságok és még néhány, amelyet nem akarok felsorolni, teszik a nőt jelentékenyű.

És ebben a keretben kezdődik azután a

kaczérság játéka, amelyen már annyi férfi rajta vesztett. Ha ilyen nő kaczér a kokettéria igazi értelmében, akkor bizony megérik, hogy tárnak robbannak föl, sőt megérett, hogy véres háborúk folytassák értők. Akár alant született az ilyen nő, akár ott, ahol a sasok fészkelnek: szépségének és kaczérságának végzetes következményei lehetnek. A kaczérság különböző fogásai képezik a szépség szárnyait, amelyek nem ismernek tulságos magasságot és a porból a trónok magaslatáig emelkedhetnek. Pompadour asszony felesége volt egy szegény csavargónak, mégis az ő szeszélyétől függött Európa nyugalma egy ideig. Igaz, hogy nem sok kaczér nőnek van szerencséje olyan nagy „baleket“ foghatni, mint neki, de az is igaz, hogy a kaczérságnak olyan tudora sem születik egyhamar, mint amilyen ő volt. „Arzán lencsek voltak,“ — írja róla egy krónikás — „de minden lencsében a szerelemnek egy-egy pogány istensége lakott és minden egyes lencsének egy király is örömmel eladhatta volna elsőbbségi jogát.“

Az igazi kaczérság abban különbözik a visszataszító kokettériától, hogy villámaikat a kellő időben, helyen és módon szórja szét. A régi arisztokrata elv pendent-ja az: „Az ember csak a bárónál kezdődik.“ „A férfi csak a jelentékeny férfunál kezdődik“ — mondja az igazi kaczérság. Aki szenvedélyből kokett, annak mindegy, akármily férfi

van előtte; a szabó, aki a paradicsomi tájakon babrál, a cipész, aki az új topánkákat próbálja fel, a segéd, aki a posztót méri le, a boltoslegény, aki a számlát hozza, ép olyan mosolyban részesül, mint a legjelentékenyebb férfi; épen úgy hajtja félre kezesen fejecskéjét a kaczér nő, épen úgy keresi a férfi tekintetét, épen úgy érinti, mintegy véletlenségből, kezének bársonyával a szerencsétlen ifju kezét, a szemjatek épen úgy megindul, mint ha szerelemre és meghódításra érdemes férfi állana előtte. A különbség csak az, hogy ez a kokettéria csak a csekély jelentőségű ifjakat szédíti el, míg az érdemes férfiakat hidegen hagyja. Sok boltos ifju abban a hiszében van, hogy ennek vagy annak a szép nagyságos asszonynak a szívét meghatotta az ő jól fésült pofaszakállja és csinosnak tartotta kifogástalanul megkötött nyakkendőjét. Ábrándoznak is a kokett hölgyekről szentimentális segédek és könnyen megtántorítható ifjak utcán, iskolákban és boltokban, de nem ott, ahol a női kaczérság és báj igazi értékét meg tudják becsülni. Kartács-tűzben fecsérli el az ilyen kokett nő a kaczérság villámaikat és így természetesen elfogy a a municziója, ha igazi csatát kell nyernie. Az első, akit szem elől téveszt, vagy aki szem elől téveszti, az illető asszony férje. Mindenkiel kaczérokodik, csak a férjével nem; vagy azért, mert ezt fölöslegesnek

de a jég-szemek többnyire mogoró nagyságúak voltak, de amit most láttunk, azt másoknak alig hittük volna el. Diómagyságu volt a legtöbb, de volt tyuktojásnyi is, melynek $4\frac{1}{2}$ —5 centiméter volt a szélessége. Volt sima, hegyeslélű, s volt olyan, mint egy kis gerezdes buzogány. Husz perczig tartott Enyeden e borzasztó csapás s azzal gyorsan vonult Csombord, Bagó, Lapád, Fugad, Háperton, Ispánlaka, Ó-Tordos, Elekes községeken keresztül. Egyszerre fölcsilant a nap, feltűnt a szivárvány, kiesődült a megrémült lakosság, mely araszos jégben taposott, hömpölygő hullámokon gázolt át, hogy egy téli tájképet s borzasztó pusztítást lasson. A házak ablakai betörve, a szobák jéggel, vízzel telve, a falakat mintha puska-golyók érték volna, a fák összetörve, részben gyökerestől kitépve, a fedelek rostaként kilyukasztva. A Várszeg-utczán s a piaczon a szőlőgerezdek, alma, barack garmadájt szállította a piszkos víz, mely szélesen öntötte el az utcákat. Agyonvert madarak heverték szerte-széjjel. Emberek, kiket a szabadban talált a vihar, véres fejével, kékre potyolva kerültek elő. A patak megáradva rohant tova, magával ragadva, amit a víz lesodorhatott a hegyekről. Kukoricza, szőlő, gyümölcs, löhere teljesen mind elpusztulva. Szép reménynek, vigásznak, örömeinek egyszerre vége lett, s bizony nem kiesni az aggodalom, melylyel a jövőt várjuk.

A vizaknai hősök emlékének megkoszoruzása.

A vizaknai csatában 1849. február 4-dikén elesett honvédek emlékezetére emelt szobor a honfiai kegyelet szép nyilvánulása. A hó 10-én ismét koszoruzottan emelkedik az ég felé, hirdelve hazafias lelkesedését a fűrdővendégeknek, kiknek sorából Herepei Gergely kolozsvári és Péchy Árpád brassói ev. ref. lelkészeké az érdem a mai szép ünnepélynek sikeres, lélekemelő lefolyásában.

Reggel kilencz órakor a Rákóczy-induló s a Kossuth-nóta hangjai mellett vonult ki

hosszu sorban a fűrdőtől a honvéd-sírhoz és emlékhöz a városi közönség és a fűrdővendégek soraiból a magyarok teljes számmal. Ott láttuk: Herepei, Péchy, Borbáth lelkészeket nejeikkel, Kiss Balint es. és kir. kamarást nejevel és sógoronjével Fritzi Fekete Irennel; Somodi István kolozsvári ügyvéd családját, Dicsőfi Belánét, Orbók Ferencz kolozsvári tudományegyetemi questort és nejét, Kondor aradi államvasuti felügyelőt és családját, Borosnyainét és leányát, Dánffy alezredes nejét és leányait Brassóból, Szöcs polgármestert családjával, özv. Herepei Károlynét, Szöcs Gézanét, Herepei Károly rendőr-főkapitányt és nejét, Gajzágó és Szentmiklósy járásbírákat, Szabó Albert bányafőnököt és nejét, Bakó Irma óvónót, Ujházynt, dr. Adám Endre városi főorvost, Ambrus Károly tanácsost, Török Ferencz ellenőrt, Takács István állami iskolai igazgatót és nejét, özv. Kronberg Jánosnét, Kronberg Gyula gyógyszerészt és nejét, dr. Janssik Imre nagyszabasi orvost, Gruber telekkönyvezetőt, Balla Mihály pénzügyi fogalmazót Nagy-Szebenből, Pávai József péztárnokot, Adám Dénest, Löwy Herminét és családját, Deesy Boldizsár 48-as honvédtisztet, Alsó állomásfőnököt, Zajzon 48-as honvédet, s több más fűrdő vendéget és helybelit.

A Hymnus elhangzása után Herepei Gergely koszoruzta meg lelkes beszéd kíséretében a honvédelemket.

A gyönyörű beszéd alatt egy szem sem maradt szárazon s a meglátott közönség a Kossuth-nóta éneklése közben hosszú sorban vissza a fűrdőbe s a nagy gyógyteremben (az u. n. Kurszalomban) csoportosult. Itt dr. Szöcs Géza köszönte meg rövid szavakkal a helybeliek nevében a fűrdővendégek hazafias lelkesedését, amely a mai szép ünnepélyben nyilvánult s megköszönte Herepei lelkésznek a szép beszédet, amely buzdítja a kis város magyar lakosságát amugy is szent kötelességére, a honvédelem gondozására és épségben való fentartására. Herepei indítványozta, hogy az idegen

nevű Kurszalont a mai szép nap emlékére Stefánia-teremnek keresztelje el az egybegyűlt közönség, ez uton is kifejezést adandó a fenséges főherczeg asszony iránt érzett mély és őszinte hódolatának. Az indítványt nagy lelkesedéssel fogadták el a jelenlevők, — kik a szép ünnepély hatása alatt emelkedett hangulatban oszlottak szét.

Sz. g.

Öngyilkos ögróf.

Budapest, 1896. aug. 11.

Akik hétfőn este a Somossy-mulatóban hallgatták az öt szökehalu „Barrison leány” megható históriáját az öt kis macskáról, alig sejtették, hogy ezeket a szép leányokat mély bánat érte és hogy az egyik közülök könnyek között mosolygott és táncolt a színpadon. Halottjuk van a Barrison-leányoknak. Egyik udvarlójuk, Csáky-Pallavicini Arthur ögróf, öngyilkossá lett az egyikük, a szép Barisson Etel miatt, mert mint egy hátrahagyott papirlapon megírta, nem tudott nélküle élni.

A kik a főváros mulatóhelyein gyakrabban meg szoktak fordulni, bizonyára ismernek négy fiatal huszártisztet, akik mintha elválaszthatatlanok volnának. Mindig együtt vannak és kalandjaikban, mulatozásaikban is rendesen közös terveket hajtottak végre.

Nyolcz nap óta a Barrison-leányok közül a négy hajadont — az ötödik férjnél van és nem vesz már részt nővereik mulatozásaiban — tünettek ki udvarlásaikkal. Egy orfeumi előadás után megismerkedtek a szökegükről és pikáns dalaikról híres leányokkal és azóta minden figyelmüket a kisasszonyokra terelték. Minden nap délutánján együtt voitak, közös kirándulásokat tettek a főváros környékére, este pedig visszatértek az orfeumba, ahova a leányokat kötelességük szölitotta. Az első emeleti proscenium páholyában azonban minden este ott volt a négy fiatal katona, és senki se tapolt a hamiskás énekesnőknek jobban, mint e páholy látogatói.

tartja, vagy mert elfárad a kokektéria tudományában és fél, hogy idegen férfiaknak nem jut elég a szem tüzeből s a figyelem lebilincselő varázsából. Hogy a házasság hajója darabokra zúzódik így, az magától értődik.

A kedvességet és nyájasságot a figyelemre méltó kaczer nő sem téveszti szem elől akárkivel szemben is. Hisz ez a két újdonság veleszületett és önként áramlik belőle, mint a napgolyóból a hő és világosság. De a kokektéria ezzel véget ér és csak akkor kerül elő ismét, ha hozzá méltó férfiú áll előtte. És a különbség csak itt látszik meg igazán a kétféle kokekt nő között. Mennyi báj a szemjátékban, mily szédítő és rabságha ejtő kiaknázása a fej tartásának, amelynek legszebb helyzetét tükörből sem kellene tanulmányoznia a nőnek, tudja ugy is, a természet tanította rá, melyik mozdulata a legszebb. Űdeséget lehel és tüzet gyulaszt, ha kezét nyujt, és mosolyog, ha fehér fogait mutatja, ha szeméit félig behunyja, féloldalt a kerevetre dől, vagy fél testtel visszafordul, ha csendesesen mond valamit, mintha titkot árulna el, ami a boldogság sejtelméit ébreszti a férfiszívben, ha csevegni kezd apró dolgokról és nagy eszmékről egyforma érdekléssel és minden szavával vagy magát teszi központjává a beszédnek, vagy azt, akivel beszél. A kettős szubjektivitás leg-

főbb, de egyszersmind legveszedelmesebb eszköze is a női kaczerásznak.

Aki ebben nagy tökélyre vitte, az ezt a kettős szubjektivitást még nagy társaságban is meg tudja őrizni. Persze, nagy művészetre van szükség, hogy ennek valamely nő jól meg tudjon felelni. Az egész társasággal kaczerkodik, nőkkel és férfakkal egyaránt, anélkül, hogy bántó hatást tenne, vagy ketteriájával tolakodnék, ami visszataszító; és mégis van egy (sokszor több) férfiú a társaságban, aki azt hiszi, hogy csak vele kaczerkodik, hogy mosolya csak neki szól, hogy szépsége csak neki virágozik.

Megható különbség van a leány és az asszony között. Olyan leányokról van szó természetesen, akik a legnaivabb koron és gondolkodáson túl, de a felvilágosodás végső határain innen vannak. A leány csak bizonyos korlátok között fejthet ki kaczerásgot, külső szépségre, a plátói szerelem fölébressztésére, vagy bizonyos eszmei körre hívhatja föl a figyelmet és így az eszközei is ártatlanabbak, kezdetlegesebbek és nőtlen férfakra, vagy lobbanékony ifjakra terjedhetnek ki.

Az asszony kaczerásza azonban tele van veszedelmekkel, amelyek a kokektéria Aeoluszakjából kiszabadulva, sok galibát, sőt drámákat és tragédiákat okozhatnak. És a háló, amelyet a kaczer asszony fon, mily könnyen

foghatja meg őt magát is a férfival együtt akire kivetette, vagy a nélkül! A kokekt asszonyt bántja az, ha kaczerásza hatástalan és a férfiú hideg marad. A női pszichologia minden törvénye azt mondja, hogy a szerelmi csáb minden képzelhető eszközt használja fel ilyenkor a nő, hogy áldozatát hálójába kerítse. S addig szövöszövi a hálót, amíg önmagát fonja be és szerelembe esik, ahonnan három kijárási van: vagy a boldog házasság, vagy a dicsőség, vagy a morgue.

Akárhogy áll a dolog, gondolkozzanak a morálisták a kaczerásgról bármiképpen: kétségtelen és elvitázhatatlan dolog, hogy a kokektéria a női egyéniség egyik kiváló és nagyszerű kiegészítő részét képezi, hogy a szerelem édes mérge (amelytől oly szívesen betegszünk meg) innen terjed és közös tulajdonsága többé-kevésbé minden nőnek, szépnek, rutnak, miveltnak, miveletlennek, csekélynek s jelentékenynek egyaránt. Az is igaz, hogy éppen a legkaczerább asszonyok sorából kerültek ki azok az örökké világitó női eszmények, akiknek egész élete kokektériából, csevegésből, piperéből, kézszerítésből, szerelmi vallomásokból és fogadalmakból állott és akik mégis a soha nem hervadó dicsőség pálmáját nyerték el, megoldván néhány fejezettel az emberiség történetét.

E—s

Szombaton d. u. a társaság kocsikázott a Svábhegyen. Együtt voltak Csáky-Pallavicini Arthur ögróf és testvére Csáky-Pallavicini Roger ögróf, B. hadnagy és B. egy éves önkéntes, továbbá a négy Barrison nővér, névszerint Ethel, Gerthrud, Olga és Zsófia.

A társaság igen zajosan mulatott a svábhegyi fogadó egyik külön termében. Különösen Arthur ögróf volt fölötté jó kedvé. — Az ő udvarlásai Barrison Ethelnek szólnak, akit folyton elárasztott bókjaival és szerelmi ajánlataival.

A társaság többi tagja ismervén Arthur ögróf a legújabb szenvedélyét, nem zavarták őt, csak amikor Arthur hirtelen előrántott zsebéből egy revolvért és azzal fenyegetődött, hogy az egész társaság szeme láttára föbe lövi magát, ha Ethel meg nem halgatja őt, — ekkor öcsese, Roger ögróf még sem vette trefára a dolgot és kiragadva Arthur ögróf kezéből a hatöltésű revolvért, kemény szavakkal szemrehányásokat tett neki, hogy miért zavarja meg ilyen bolondos ötletekkel a társaság jókedvét.

A svábhegyi mulatságnak ez az incidens véget is vetett. Két fiakkeren visszasiettek a városba. Arthur ögróf úgy viselkedett mintha mi sem történt volna, csak amíg a Barrison leányok a színpadon voltak, le sem vette róluk a szemét. Amikor befejezték — énekszámukat, azt indítványozta társainak, hogy küldjenek valamennyien virágbokrotát a színpadra. Az indítványt elfogadták és amikor a függöny ismét felgördült, hogy a kitapsolt leányok megköszönjék a közönségnek a tapsvihart, mindegyik kezében egy igen szép rózsabokrotta diszelgett.

Az előadás után a fiatal tisztok a négy énekesnővel ismét elmentek egy belvárosi fogadó éttermébe, ahol cigányzene mellett mulattak és vasárnapra megállapították terveiket.

Ezek azonban meghiusultak. Amikor vasárnap éjjel Csáky-Pallavicini Arthur ögrófnak a Ferencz József-laktanyában levő lakásába belepert két tisztára, hogy elhívja a városba, iszonyu látvány tárul eléjük.

Az agy előtt elterülő szőnyegen ott hevert élettelenül a fiatal ögróf. Fejen tátongó seb, melyből csak úgy patakzott a vér, valóságos töcsát képezve a holttest körül. Mellette egy szolgálati revolver hevert, melyből egy töltés hiányzott. A fiatal katonatiszt öngyilkossá lett.

A golyó behatolt a jobb halántékon és átfurta az egész homlokot, mert a balhalántékon kijött. A lövés feltétlenül halálos volt. Sokáig tehát nem szenvedett a fiatal ögróf.

Végzetes tettének okairól csakhamar felvilágosított az íróasztalon heverő nagy papírcédula, melynek tartalma ez volt:

I.

A szakaszom vonuljon ki a temetésemre díszben. A fiúk, tudom, meg fognak sajnálni és ezért szívesen megteszik ezt.

Roger öcsémet pedig kérem, bocsásson meg nekem, amiért ezt a bánatot neki okozom. A szüleimet ő értesítse.

II.

Balogh Józsi cigány jöjjön a temetésemre és huzza el a koporsóm után még egyszer ezt a nótát:

Ha elmegyek nemsokára messzire,
Ugyan babám jutok-e még eszedbe . . .

III.

Barrison Etel kisasszonyt kérem, jöjjön el a koporsómhoz és adjon egy csókot arra.

IV.

Drága, édes jó Anyám!

Ne haragudj Etelre; neki köszönhetem, hogy három nappal meghosszabbítottam életemet. Nélküle pedig nem élhetek. Bocsásson meg.

Szerető fiad

Arthur.

Ez a négy lap papír megvilágítja az egész drámát. Megfejtette volna a titkot különben még egy arckép, amely Barrison Etel ábrázolja. Egyike azon ismeretes arcképeknek, amelyek néhány vázsi-utcai és Andrássy-uti kirakatban láthatók és amelyek mindig nagy néző-közönséget vonzanak a kirakatok elé. Ez az arckép ott áll az íróasztalon; a hátán csak ez a két szó:

„Isten veled!”

Az öngyilkosságról rögtön értesítettek a 16. huszárezred parancsnokát, aki Roger ögróftól kereste föl és kíméletesen közölte ezzel bátyja tragédiáját.

A fiatal tisztet ez a csapás közel vitte az örüléshez. Nagyon szerette bátyját, és ámbár ő a fiatalabb, mégis mindig örködött arra, mert mindig félt attól, hogy valami könnyelműséggel nagy bánatot hoz szüleinek.

Roger ögróf táviratilag értesítette Arthur haláláról a szülőket, akik Hontmegye Kelenye községében laktak. Az atyjuk, Csáky Pallavicini Hippolit ögróf, császári királyi kamarás. Ez ma kapta meg a vész-hírt hozó táviratot és rögtön felelt, hogy még ma eljön Budapestre.

*

A szerencsétlen ember temetése kedden ment végbe. Kivonultak a jó barátok és pajtasok; ott volt Balogh Józsi cigány és ott voltak a mélyen megtört szülők; de ott volt a szép szöke Barrison Etel is.

Ő hétfőn este is elénekelt a Linger, linger százszor refrainés kuplét. Csak a hangja volt egy kissé fátyolozottabb, a szeme meg mintha nem lett volna olyan tüzes, de a mókái és ugrándozásai ekkor sem voltak kevésbé mulattatók, mint máskor.

Az európai népek tápláléka.

— Irta: dr. Feledy K. —

Az evésbeli izlés minden nemzetnél ennek karakterétől függ, s a legmiveltebb nemzetek nem mindig finyásabbak a választásban, sőt inkább azt mutatják némely példák, hogy kevésbé művelt nemzetek utálta némely ételt s még nem is tűrhetnek, holott mi nyalánkságnak vesszük, s így megfordítva.

Azt azonban nem vitatjuk, miveltségi hiány miatt van-e ez úgy azon nemzeteknél, vagy az észszel oly gyakran küzdő szokás gyakorolja-e befolyását? Így a tibetiek sokkal jobban szeretik a nyers juhust, mint a sültet; a kínaiak a záptojást inkább, mint a frisset.

Midőn Clapperton Afrikában a haussani szultánnal reggelizett, több nyalánkság közt vizipatkányt is hoztak fel sülve, beszózt krokodiltojásokkal s az afrikaiak nevettek az idegen izléset, hogy a halat és húst ezeknél többre becsülte. Perzsiában és Arabiában nagyon szeretik a sáskát; addig sütik, míg lábai és szárnyai lehullnak s úgy árulják a piacon. Némely indiai törzs a Missurinál bizonyos időben csak hangyával él, s az ebből készült levest jó étvágygyal költi el.

Sok népről beszélhetnék, kiknél a táplálkozást leginkább a helyi körülmények határozzák meg, noha az életmódnak is nagy

befolyása van rá. Az európai azonban gyakran mellőzi e körülményeket, s oly eledeleket visz asztalára, melyeket a természet és éghajlat megtagadni látszik tőle, vagy melyek nem mindig felelnek meg helyzetének. Minthogy a közönséges eledel, amennyiben a készítés nem változtat rajta, csak rövid megemlést kíván, itt főképpen a nemzeti eledelek és ételek használásának módját adjuk elő kissé bővebben.

Az angol a buzakenyérhez ragaszkodik, melyet azonban igen rosszul süt és félig sült kövér hushoz, utálván a finom konyhát; néha halat, zöldséget és tejtejt is eszik; ritkán kezdődik ebédje leveles, de mindig sajton és vajon végződik. A sör, mely igen jó, erős használatnak örvend, a bor is, de drágasága folytán csak a tehetősek asztalán látható; a kávé ritka és lig, szokottabb és jobb a thea. A hegyi skót megelégszik zabkával és pogácsával; tejet és pálinkát (wichiskit) iszik, mely utóbbinak káros befolyása van az egészségre. Az alsóbb osztályu írlandi nem ismeri a húst, s igen ritkán lát asztalán kenyeret; növényeken s különösen krumplin tengődik, szereti a heringet, csak a pálinka vidítja fel.

Érdekes emellett, hogy az angolnak rozsa és buzája nagyrészt tőlünk kerül, spargája Ázsiából, salátája Hollandiából, köménye a Kanári-szigetektől; foghagymája Keletről; lencséje Franciaországból; retekje Chinából; babja Keletindiából; krumplija Braziliából; dohányja Amerikából; cukorja Indiából; jázminja Keletindiából; tulipánja Kappadocziából; liliuma Szíriából; szegfűje Olaszországból; a narancsot a Carre-wesalád vitte be, a szilvát Cromwel Tamás, s Lambethben most is megvannak tán a fügefák, melyeket VIII. Henrik alatt Pól kardinális először ültetett.

A portugallok eledele hus, leginkább hal; a szegényebbek kenyérral, szardellával és borral, s fügebabbal és gesztenyével élnek. Mindezeket az utcán árulják a fővárosban. A hus igen drága; az ételek olajjal készíttetnek. A süteményeket nagyra becsülik. A portugallok igea mértékletesek, bort keveset isznak, de annál több fagyaltat fogyasztanak el, s azért különös jégtartó házaik vannak.

Spanyolországban nagyon is silányul el a szegényebb néposztály. Olajlevest eszik hagyományával, borsóval s krumplival, hus nélkül. A középosztály nemzeti eledele porcheho, a vagyonosé az olla potrida. A porcheho marha- és juhhusból, szalonnából, borsóból, krumpliból, néha rizsből is áll; mindezek együtt főzve meg, erős levest adnak s nem kellemetlen ételt. Az olla potrida hasonlító végyület mindenféle apróra vágott, gyökerekkel kevert és pástétom formába öntött husból áll. Ezenkívül szeretik a csokoládét. Bort keveset isznak, de jeges vizet annál többet.

A francia igen nagy barátja a jó és finom ételeknek; mindig nyalánkosodik. A francia konyha a főrangúnál mindenütt elfogadtatott, csakhogy néha túlságos meszterkeltté lesz. Nincs is alkalmom egy országban sem, hogy a gyomor számára minden pillanatban valami jóízű kaphassék. A boron kívül az északnyugati részeken alma- és körtemmet s imitt-amott a sör is használatban van. Kávét sokat fogyasztanak, de csokoládét és theát kevesebbet. A mezei ember, kivéve a terméketlenebb vidékeket, jól él, csaknem mindennap húst eszik, s egy nap négyszer is ül asztalhoz.

Az olaszok nem igen szeretik a marhahúst, és csak sózva eszik; ellenben a borjú-, disznó- és bárányhús nagyon kedves előítük. Hal, gomba s kerti vetemény hasonlóképp gyakran megfordul asztalukon. Sok szegény paraszt polentát eszik kenyér helyett. Jeges víz és minden hűsítő ital szerető kedves; bort csak vízzel isznak; ebéd után pedig egy kevés likört. Az olasz igen mértékletes mind az evésben, mind az ivásban.

A helvétiai sokat tart a jó ételre és italra; különösen a húst és bort szereti. Mindennek jónak kell lenni, a jó asztalért többet csinál, mint más nemzetbeli. Még a szegények is jól akarnak élni, noha az élelem, melyet egy kissé távolról kell szerezni, meglehetősen drága.

A német földműves közönséges eledete kenyéren kívül a hüvelyes vetemény. Hurka, sódar, fűszölt hús, de csaknem közönségesen savanyu káposzta, tésztás ételek, s burgonya. A városi polgár jobbal él, noha az is nagyon ragaszkodik a hüvelyes veteményekhez és téasztás ételhez, de a mellett mindig van marhahusa és gyakran pecsenyéje is. A gazdagok és előkelők francia konyhát tartanak. Az ital közönségesen bor, de többnyire sör.

A hollandi kedveli a jó asztalt, kevés kenyéret eszik és ritkán friss húst, mint általában semmi zsíros ételt. A köznép burgonyával és darával táplálkozik, leginkább pedig hallal. A sódort és sózott húst is nagyon szeretik. Legkedvesebb italuk a pálinka és sör; a bor drága és ritka, a kávé gyenge; a helyett erős és sok theát iszik, vajás kenyéret fogyasztván mellette sajttal és hússal.

A dánok szeretnek jól enni, de mértékeltenséggel tápláló eledelt keresnek, főképpen húst, s az újabb időben közönségesebbé kezd válni a zöldség, a helyett sózott hal találtatván fel ritkábban. Sör és pálinka teszi az italt, a méhsér apródonként marasztatván ki dívatból.

A norvég buzakenyér helyett zabkalácsot fogyaszt, melyet lapos kövön vagy tepsiben süt. Szükség esetében kenyőkéreg is kevertetik a liszt közé. A legközönségesebb eledel a zabdara-pép, hal, hús és tejes ételek, a legközönségesebb ital a tej, savó, pálinka, ünnepesebb alkalmakkor a sör.

A svéd, tudniillik a köznép, csak egyszer sőt egy esztendőben gabonakenyeret, azért ez mindig kőkeményeségű s hallal fogyasztatik. A finneknek több husuk van; ezeknél nagyobb házakban is szokás gabonapálinkát sajttal, sózott hallal vagy hússal előebédül föltenni az étvágy gerjesztésére. Pálinka, sör és bor legközönségesebb italuk, kávé s puncson végződik a vendégség. — Az írlandiak pogácsája, de legtöbbszörre szárított hal pótolja kenyéret; fűszölt vagy sózott húst esznek, s tejből és savóból mindenféle ételt készítenek maguknak; a zsíros hal és savanyu vaj legkedvesebb táplálékuk. Az izlandi moh liszt és pép csinálására szolgál. Víz, tej és savó az ital; de ezenkívül egy blanda nevet is készít az izlandi, vízből, savóból, kakukfűből és bogynédvből; pálinkája, sőre, bora és kávéja csak a gazdagoknak van.

A lengyel szereti a zöldséget és hüvelyes veteményt, különösen pedig a szeszes italkat, melyekkel mértéktelemtől él. A bor, mely szinte becses, nagyon drága.

Az oláh turót csinál juhtejből, s ezzel nem csak él, hanem kereskedik is.

A magyar kenyér mellett szalonnát eszik, ezt gyakran megpaprikázva; jó töltött káposztát sonkával, pörkölt marhahúst; de a hegyes és terméketlen vidékeken sovány túróval és zabkenyérrel is beérik. Hozzá jó bort iszik; de ezt csak az alsó osztályról kell érteni, a jobb módúak igen szeretik a jó asztalt, a gazdagok pedig francia konyhát tartanak, s ezeknél mindenféle finomabb ételek és italok divatoznak, ritka nemzet lévén, mely a természet bősege által ennyi jóban részesülne.

Az illirek szűken táplálkoznak; növény és egy kevés juhhus csaknem minden eledelök; legkedvesebb az ugynevezett kolazh sütemény; némely helyeken a polenta is szokásban van, mely kukoricából készül.

A tótoknak rozskenyér mellett kukorica és köleskása, disznóhús a legkedvesebb eledelök, és csaknem mindem az eszik. Ezen népek itala a pálinka; az asszonyok szeretik a méhsert.

A muszka paraszt eledete szintoly egyszerű, állván feketé rozskenyérből, árpából, káposztából, gombából, sózott halból és néha, de ritkán, husból. A hagyma és ugorka hasonlóképp kedves; savanyu káposzta is divatozik, de leginkább a nemzeti leves, mely bortts-nak neveztetik, megsavanyított cék-lából, darával és káposztával készítettén. A legszokottabb ital a pálinka, melynek különféle nemei vannak. A kalmukok tejből csinálnak pálinkát, a kamsatkaiak ezt cukorfüből készítik. Muszkaországban bogycból is különféle borokat készítenek, péld. a ribiszkebor, eperbor stb. Az előkelők, kiknek igen válogatott asztaluk van, likört is fogyasztanak.

Szükségletének kielégítésére csak juhhus, rizs, kávé, dohány és opium kell a töröknek. Legkedvesebb eledete a pillau, mely párázott rizsből áll, s a gazdagoknál banomfi és juhussal kevertetik. Az asztalt úgy terítik, hogy egy darab kerek bőr a földre terítettén, erre egy háromlábú széket tesznek, s egy nagy táblán ráteszik az ételt. Körülötte letelepedik a török család, kovásztalan lepényt vesz elő tányér gyanánt, a folyadékot fakanállal meritgeti, egyébiránt ujjával eszik, mert kés vagy villa nincs szokásban. A kaimák főzés által megsűrtített tej, melyet szelni lehet. A serbet fagyalt-hoz hasonlít s barackból stb. készül, apró táblácskákban árultatik, s ez vízben és hóban felolvasztatik. A csanert seprőből és üledékből tejjel készül, s megszárittatván s vízben felolvasztatván, igen hűsítő italt ad. Az opiummal bizonyos merev álomba igyekszik magát ringatni.

A görögök többféle növénynyel élnek, s ezeket olajban és vajban főzik. Beszózott olajbogyó s kaviár csaknem minden ebédjök-nél van, süteménynek és hagymának szinte nem szabad elmaradni. A köznép gyümölcs-csel és dinnyével él leginkább, még pedig azzal, mely nálunk görögdiinnye néven ismeretes.

Egy angol, Murray, az emésztésről írt könyvében kimutatja, hogy az ember mindent megeszik, ami a földön, vízben, levegőben tenyészik, nő és él. Délamerika régi lakosai semmi élőtl nem iszonyodnak; megeszik a kígyót, gyikot stb. Humbolt látott gyermekeket is, akik iszonyu százlábú férgeket huzgáltak ki a lyukaikból s odvas fák-ból s azokat mohón felfalták. Nyugot-indiában a pálmafán talált vastag hernyó fénytűzési cikkeknek tartatik; a japáni fec-

kék fészke pedig oly drága csemege, hogy száz forintba is kerül egy tál étel.

Végre csak azt jegyezzük meg, hogy a hús nem elkerülhetetlenül szükséges a táplálkozáshoz, sőt ebben az ember a ragadozó állatokhoz lesz rokon, mert a Verestenger melletti arabok sohasem esznek húst, mégis erősebbek az európaiaknál, egészségesebbek s hosszabb életűek. Az afgánok, kik kenyérrel, vízzel, aludt tejjel élnek, oly erősek, mint egy loudoni köszenhordó, ki csak hússal és porterrel él. Palafon dr. azt is kimutatja, hogy Kalkuttában a tigris és párduc-hus pótolja a marhahúst. Ő azt megpróbálta s oly levest készített belőle, hogy minden vendége tehénhúsának ismerte. Utóbb még bee steak-et eszünk párducz-ból és rost-beef-et tigrisből.

F. T. után.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma az ünnepi munkaszünet miatt egy nappal előbb jelenik meg.**

— **Nagyenyediek a kiállításon.** Mint nekünk Budapestről írják, enyedi polgáttársaink a kiállításon pompásan érzik magukat; egész idejüket igénybe veszi a sok gyönyörűség látásával meglepetése. Szerdán d. e. fél 10 órakor kimentek a kerepesi temetőbe, ahol megkoszorúzták Kossuth Lajos sírját. A gyönyörű koszorú fekete szalagján e felirat volt olvasható: „Nagy-Enyed város iparosai Kossuth Lajosnak.” Jelen voltak 52-en, köztük 9 nő.

— **Elhalasztott E. K. E. kirándulás.** Az E. K. E. alsófehérvármegyei osztályának elnöksége a 12-en dühöngött pusztító jégeső és felhőszakadás miatt a szolcsvai Buvópatakhoz f. hó 21. és 22-ére tervezett és igen szép sikerűnek ígérkező kirándulását szeptember elejére halasztotta el. A főszolgabírói jelentés szerint ez emlékezetes és az egész környéket érzékenyen sújtó jégeső és felhőszakadás a remete-bredesti utat is annyira megrongálta, hogy azon a kocsiközlekedés teljes lehetetlen. A helyreállítási munkálatok azonban serényen folynak, s azok elkészültével az E. K. E. elnöksége a kirándulást szeptember hó első felében lapunk útján közléteendő alkalmas napokon mindenestre megtartja.

— **Tüzeset Gyulafehérvártt.** Folyó hó 6. és 7-ke közti éjjel 1 órakor a várban tűz ütött ki; egy tűzérési (kincstári) istálló gyuladt ki, melynek további veszedelmét azonban a helybeli derék tűzoltó-egységet azonnali megjelenésével és szakszerű odaadó működésével elejét vette, a mennyiben csupán az istálló padlásán levő széna és az istálló teteje égett le, míg a tűz további terjedése, különösen a közelben levő lőszerkészlet felé, megakadályoztatott. A várparancsnokság a következő átiratban fejezte ki elismerését a tűzoltóságának: „Gyulafehérvártt, 1896. aug. 8. A városi tűzoltó-egységet érdemes főparancsnokságának Gyulafehérvártt. A folyó év aug. 6. és 7. közötti éjjel a tűzérkaszárnya mögött levő kincstári istálló-épület égése alkalmával a nevezett tűzoltó-egységet az egész helyszínén való bámulatra méltó gyors megjelenése és példás munkás erőfeszítése által a tűz megakadályozása és a tűz tovább terjedése ügyében különösen kiemelendő módon működött közre. Ennélfogva azon udvarias kérelemmel kérem fel, hogy a főparancsnok személyes megjelenéséért és az oltásnál tanúsított tapintatos vezetésért, valamint az al-

parancsnoknak és valamennyi tüzoltói tisztviselőnek nagybecsű és czélravezető alkalmazásukért és a tüzoltó egyéneknek fáradhatatlan és önfeláldozó működésükért a legfelsőbb szolgálat nevében a várparancsnokság legforróbb köszönetét kifejezni sziveskedjek. Vöhlig s. k. őrnagy.

Iparkamarai ülés. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara f. hó 8-án tartott közgyűlésén elnök Sigmund Dezső bejelentette, hogy a kiállítás tanuimányozására a kamara által rendezett felrúdulások 6. sz. sorozatában 309 iparost, segéd és tanuló vett részt. E csoportban utazott a kiállítási alaphól segélyezett 70 iparos és 10 iparszakiskolai növendék. A bánffihunyadi 16 taggal vett részt. Az érdeklődés a kiállítás látogatása iránt egyre tart s az elnökség gondoskodik a csoportok további rendezéséről.

Örömmel vett tudomást a kamara arról, hogy a miniszter ur teljesítette azt a kérését, hogy Gyula az előfizetők számára a kolozsvári telefon-hálózatba bekapcsolassék. Miniszteri ösztöndíjas Nagy Sigmund, dekoratív-festő, kétévi parisi tanulmányutjáról beszámolván, jelentését a kamara a miniszter urhoz fölterjesztette.

A kamarák képviselőinek múlt évi október 5-6-án tartott országos értekezlete az ez évi találkozást Kolozsvárra tűzvéni ki, határozat végrehajtása érdekében a kamarák közt abban történt megállapodás, hogy a találkozás szeptember 29-30. napjain történjen. Ugyanakkor lesz a Mátyás király szobor és a Ferencz József iparmúzeum és ipari szakiskolák alapköteleteleinek országos ünnepélye is, amelyek a millenárius országos jubileum egyik programpontját képezik. Az értekezlet napirendjére a kamarák belkezelésének több pontja lón kitéve. A kamara ez ügy rendezésére az elnökségen kívül négy tagból álló bizottságot küldött ki, amely a városi hatóságtól kiküldött bizottsággal egyetértőleg járjon el, s a meg-hívásokat eszközöjje.

A közgyűlés pártoló felterjesztést határozott azon kérés támogatására, amelyet a kassai ügyvédi kamara a 20 frtot meg nem haladó kereskedelmi ügyekből felmerülő keresetek feletti bíraskodás rendezése ügyében az igazságügyi miniszterhez intézett.

A kamara a hazai ipartestületek szeptember 6-8. napjain tartandó IV. országos értekezletében, valamint a szeptember 21-23. napjain tartandó általános ipari kongresszusban való részvételt a vezető bizottságok újabb felhívására ismételt bejelentette s képviselőit megjelölte. Az ipartestületek kongresszusának napirendjére még feltételn javasolja a katonai helyőrségek élelmezésének ügyét, amely mindinkább azt az irányt veszi, hogy a helyi piacot lehetőleg mellőzi. Egy börgyárszövetkezet a miniszterhez kamatnélküli kölcsönért folyamodván, az elnökség megbízott a szövetkezet ügyeinek beható tanulmányozásával és jelentéstétel. Pánczél-Cseh és Mócs községek vásárdíj- és helypénztarifáinak módosítását a kamara helybenhagyhatónak véleményezte.

Az általános visszatérítési pénztár igazgatóságának felkérésére a kamara készséggel jelentette ki, hogy maga részéről és közgazdasági szempontból üdvösnek tartja a vállalat által kifizetett célokat, t. i. a készpénzzel történő vásárlások előmozdítását s az ily módon megszerzett proviziók által a takarékoság emelését, a nélkül, hogy a vállalat által ezen célok elérésére tervezett rendszer helyességének megítélésébe bocsátkoznék.

A kamara múlt évi zárszámadását a miniszter jóváhagyta.

Közgazdaság.

Terményeink értékesítése és terménykereskedőink.

Az utolsó években sok bajjal kellett megküzdeni a gazdáknak. Nem elég, hogy a kedvezőtlen időjárás, majd a különböző elemi

csapások és rovarkárok gabona-féleinket úgy minőségileg, mint mennyiségileg ugyan-csak kevésre apasztották, hanem midőn nagy fáradsággal a silány termény összegyűlt, nem volt ára, nem lehetett értékesíteni. A roppant alacsony gabona-árak legvalószínűbb oka a kiviteli csekély mértékben, vagyis az országnak a közös vámterület által való lekötésében rejlik. Így tehát a gazda várható a jobb idők eljövételére. A kereskedők nem, — mint máskor — hogy már jó előre csináltak volna az egyes terményekre nézve kötések, hanem ellenkezőleg, tudni sem akartak üzletkötésről, sem pedig időhatárkötésről. Ilyen alacsony gabona-árak mellett megbecsülhetetlen, ha a gazdának van állandó, becsületes gabona-kereskedője. Az ilyen kereskedők alatt nem értem a régi udvari zsidókat, akik egyes udvarok összes terményeit évről-évre összevásárolták, persze potom áron, hanem értem az olyan tisztességes kereskedőt, akit az ember évek óta ismer, vele soha semmiféle kellemetlensége nem volt, s a termények eladásakor azok árfolyam szerinti árát pontosan megadja.

Az „Erdélyi Gazda“ ápr. havi számában olvasom Barra Mózes gazdatiszt ur leveleit, melyben leírja, hogyan járt kereskedőjével, hogyan szerzett rá általa. Legyen szabad itt elmondanom, hogyan értékesíttem én évek során terményeimet.

Alsó-Fehér megyében az 1887. évben meglehetősen terményárok voltak, úgy 1889. és 1890-ben is. Én, mint a vidéken ismeretlen, elődöm, a volt gazdatiszt által informáltatam magamat a gabona-árak iránt. Ő ajánlott is egy udvari embert, aki vele régi öszszekötöttesen állott. Gondoltam: jó, megpróbáljuk eleinte csekélyebb mennyiséggel, majd meglátjuk, hogy sül el a dolog! Egy vagon őszi buzára kötést is csináltunk; persze, nem lévén az árfolyam felől tájékozva, potom árát ígért. Előleget nem vettem, hanem pár napi gondolkozási időt kértem, s ez idő alatt utánjárva megtudtam, hogy emberem 1 frtig akart métermázsájánál berántani. Természetesen vége volt minden üzletkötésnek nem csak ez alkalommal, hanem egyszer s mindenkorra is. Utánjárás és kérdezősködés után találtam egy tisztességes vidéki kereskedőre, ezzel nem volt soha semmi bajom. Ha az áru nem volt értékesíthető, azt monda: „Nem vehetem meg, kérem; ezzel a cikkel még várni kell, én sokkal jobban szeretem, ha drágábban veszem, mint olcsón a terményeket, mert akkor drágábban is adom el, míg ellenkezőleg nekem is csak vesztegetni kellene.“ A gabona szállítása megegyezés szerint történt vagy azonnal, vagy határidőre. Az első üzletkötésnél, a gabona-szállítás megkezdésekor, a kereskedő vagy megbízottja az átvételnél megjelent, néhány zsák gabonát megvizsgálva, s látva, hogy az a mintául adott tökéletesen megegyezik, azt az előlegül adott összeg levonása után szó nélkül kifizette. A későbbi szállításoknál már annyira ment a bizalom, hogy csak a szállító leveleket küldötte el, ő maga vagy megbízottja meg sem jelent.

Igy értékesíttem én éveken át terményeimet, s mondhatom, hogy sokkal jobban jöttem ki, mint sokan, akik terményeiket tartogatják, tulságos magas árát követelvéni érte, s utóljára terményeiket mégis olcsón kénytelenek elvesztegetni.

Mindenesetre a kereskedővel szemben fenn kell, hogy legyen a kölcsönös bizalom. A gazda csak oly minőségű és tisztaságú

gabonát szállítson el, a melyből mintát adott. Ne legyen az a minta kiválogatva, míg a valódi hozzá sem hasonlítható szemét. Tartsa be a pontos szállítási időt; kötelezettsége alól, ha talán a gabona-szállításig annak ára néhány krajczárral magasabbra emelkedik, ne igyekezzen magát kihuzni. Ezek betartása mellett mondhatom, hogy a gyenge gabona-árak mellett is lehet elég tisztességesen értékesíteni a gabonát.

Versényi Károly.

Piaczi árak.

Nagy-Lajd, 1896. aug. 2

Buza legjobb	100 kilogramm	7.-
„ közepszerű	„ „	6 50
Kétszeres legjobb	„ „	6 50
„ közepszerű	100 kilogramm	6.-
Rozs legjobb	„ „	5.-
„ közepszerű	„ „	4 50
Zab legjobb	„ „	6.-
„ közepszerű	„ „	5.-
Kukorleza (tengeri)	„ „	3 80
Burgonya	„ „	2.-
Széna legjobb	egy szekér	5.-
Szalma legjobb	„ „	2.-
Bikkfa 1 köbm. kereszttraktás nélkül, 1 m. hosszú		3 50
Cserfa 1 „ „ „ „ „	1 „ „	3 20
Tülgya 1 „ „ „ „ „	1 „ „	3 50
Faszén kemény	egy hektoliter	1 70
Marhahús	1 kilogramm	— 36
Serfésűs	„ „	— 44
Szalonna	„ „	70-72
Disznózsír	„ „	— 90

Csarnok.

Szudáni dolgok a közelmultból.

Irta: Taligás Áron.

IV.

El-Obeid ostroma és pusztulása.

Mikor a máhdi követéinek felakasztatásáról értesült, elhatározta, hogy boszút vesz El-Obeid városán. A boszu azonban csak ürügy volt, inkább sarkalta őt a rablási vágy s a szükség a gazdag város kizsákmányolására saját nyomorult és kitéhezett serege számára.

Obeid egy virágzó, mintegy 100 ezer lakosú kereskedő város volt, központja Kordofánnak, Szudán leggazdagabb provinciájának. Legnagyobb kereskedelmi cikke a mézga volt, szakértelemmel kultivált számos mézgafa kertekkel, s ezernyi tevé szállította e becses cikket Omdurman és Dongola felé. Erős kereskedelmi cikkek e tájon a strucz-toll is, mi miatt számtalan helyen tenyésztik ez állatot, továbbá a seurameka, samarind és állatbőrök.

Gazdag kereskedők ezrivel a rabszolgáknak sürgölődnek e cikkek összegyűjtése és odábitásában. Nem kevésbé híres Kordofán nagy marhacsordáiról, ezernyi tevekancairól, melyeket a sivatagban tenyésztenek (a fiatalokat levágják s kővér husuk Szudánban minden más húsféle felett áll). Buzája nagy bőségben terem. Híres fehérhúsu görögdiényje pedig vadon terem, és e sok mindenféleképpen való élénk kereskedésnek Obeid volt a központja; nem csoda hát, ha gazdag is volt, és nagyon vásott a lázadó foga reá!

E város különben csak Egyiptom általi elfoglalása óta lett nevezetesebb. Legtöbbnyire többé-kevésbé szép agyagkunyhókból állt, csak a kormányzósági épület volt égetett téglából építve, s nagy, messze látszó kapuzattal volt ellátva; erre egy második emelet is volt építve, melyről igen szép kilátás volt élvezhető.

1882. szeptember 7-én ott is volt a máhdi és nagy serege El-Obeid előtt.

A város mudirja Mohammed Szaid basa még a lázadás kitörésekor a várost árkokkal és földhányással vette körül, de belátva, hogy a védelemre legalább is 20 ezer katonára volna szükséges, s a lakosság árulásáról is tudomást szerezve, az előljárásági épületet vette árok és földhányással körül s ezen szűkebb körű erősségbe foglalta be a kaszárnyákat, tisztek épületeit, a hivatalnokok és kereskedők házaft is (az itteni hittérítői telep lakói is elhagyták telepüket, templomukat s a kicsiny erősségbe vonultak). A város nagy többsége ez erődített vonalon kívül maradt s azon napon, hogy a máhdi közelökben ütött táborot, át is ment egy szálíg hozza, átment maga a nem sok idővel azelőtt Chartumból jött segélycsapat is vezéréstől Mohammed Chabir pasával együtt. Iformán valami 60 ezer harcossal erősödött a máhdi serege s így könnyű dolognak látszott a város bevétele.

A máhdi, miután ismét feltüzelt seregét, hirdette, hogy a genna (a mohamedánok paradicsoma) nyitva van s biztos győzelmet ígérve, szeptember 8-án pitymalatkor meg is rohanta a várost.

A kis erőd védelmezői csak egy mindinkább növekvő tompa morajt hallottak, s egy a város felé közelgő porfelleget láttak; nem-sokára aztán fel is tűnt a számtalan lobogó a külső földhányáson. Hullámként lepte el a tömeg a lakók által elhagyott külvárost, s a védők megerősített helyéhez érve, egy szempillantásra meghökölve állott meg, de aztán leirhatatlan egetverő ordítás közben még nagyobb heveséggel törtek be. Sem ezer meg ezer Remington-fegyver pusztító gyorstűztől, sem az ágyuk borzasztó öldöklésétől nem riadtak vissza; mint dühös örültek, tánczolva es iszonyun ordítva s dorongjaikat a levegőben rázza rohantak előre, míg golyótól átfurttan elestek, de a legtöbben rövid idővel ismét felkeltek, hogy pár lépés után végkép lebukjanak.

A szegény megtámadt katonák nem állhattak ellent az árának, a házak tetején másztak és oly sürün lövöldöztek, hogy fegyvereik a szó szoros értelmében izzásba jöttek. Midőn aztán a támadók látták, hogy az utczák és terek megteltek hullákkal s előnyomulásokban egy perczre megálltak, e perczben egy csapat bátor védő rohamot intézett ellenük s százakat leterítve, visszanyomta őket a földhányásig, s itt megállapodva, az őket folyton újra megrohanókat visszaveré. A városház előtt Mohammed Szaid pasának volt kemény küzdelme, míg kiüzé a lázadókat. Egy harmadik helyen pedig, hol Ahmed Defallah, egy még hű maradt bátor nagykereskedő parancsnokolt, be sem juthattak; sokszori támadásuk mind eredmény nélkül tölté meg hullákkal az árkokat.

A máhdi, ki különben mindig biztosban állt, végre dél felé belátva támadása sikertelenségét, tízezer emberét veszve vissza vonult a város körüli magaslatokra, elhátározva a várost kiéhezetté.

A körülzáratás szeptember 9-dikétől 1884. január 19-dikéig tartott.

Iszonyu azt olvasni is, mit szenvedtek az ostromlottak ez idő alatt. Az élelmi szerek iszonyuan megdrágultak s végre elfogytak. A közönséges élelmi szer a dochn (egy köles faj) vékája (ardab) eleinte 150, később 500 tallerra hágott. Hust majd nem is lehetett kapni; egy sovány, csak csont és bőrből álló tévének 200 tallerra ment az ára. Egy tyuk 30, egy tojás egy tallér, egy süveg cukor 50 tallér, a kávénak fontja (ro-

tel) 20 tallér, egy gyűszűnyi sódarab ára 1 tallér volt már egy hóval az ostrom megkezdése után, úgy, hogy a szegényebbek már ekkor éhen haltak. Később még rettenesebb lett a helyzet; számár kutya, egér, bogár mind fel lett emésztve. A dögeví kányák, melyek seregenként tanyáztak az ostrom óta még el nem temetett hullákon és a most éhen-haltakon, csemege gyanánt lettek elfogyasztva.

(Vége következik)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

770 szám. 1896. bvg rh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbírószág 2228—1896. számú vég-

zése által abrudbányai dr. Draia Eneás ügyvéd által képviselt petrosányi Kristea Nicolae javára trimpoeli Simian Stefan és társa ellen 50 frt tőke, ennek 1895. évi december hó 18 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 65 frt 30 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag 896. foglalt és 315 frtra becsült, a foglalási jegyzőkönyv 1. 2. 3. és 4. tétele alatt Roska Petrunál 2 ökör 3 t-hén, 1 ökörszekér, 25 juhból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbírószág idézett sz. kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis alperes lakásán Trimpoelen leendő eszközölésére 1896-ik év augusztus hó 21-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1896-ik évi aug. hó 6. napján.

Szabó Lajos,

kir. bírósági végrehajtó.

795 1—1

789 3—3

A nagyváradi

Moskovits Farkas és T^{sa} czég

a esődtömegtől vásárolt árukkal Nagy-Enyeden a Buza-téren az eddigi

Domokos Béla-féle helyiségben

üzletét megnyitotta, hol férfi-ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, puha és kemény kalapok, női, férfi- és gyermekcipők, schiffonok, vásznak, női ruhaszővetek, kék festők, kretonok, voilok, női és férfikeztyük és harisnyák, kötő gyapotok, gyermekjátékok és még számos czikkek gyári áron alól kaphatók.

763. szám. 1896. bvg rh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbírószág 5178—1896. számú végzése által abrudbányai dr. Draia Eneás ügyvéd által képviselt abrudbányai takarékpénztár javára abrudbányai Balosz Dénes ellen 178 frt tőke, ennek 1895. évi jun. hó 26. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 26 frt 85 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag 896. foglalt és 500 frtra becsült, a foglalási jegyzőkönyv 1-től 10 tételig 10 drb abrudbányai takarékpénztári részvényjegyből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbírószág idézett sz. kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis a városi tanácsnál Abrudbányán leendő eszközölésére 1896. augusztus hó 18-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1896. aug. hó 6. napján.

Szabó Lajos,

kir. bírósági végrehajtó.

794 1—1

Dr. Wagner Vilmos gyógyszerész

Ferencz-pálinkája

(Sósorszesz).

hasznos gyógyszer

a eszű, köszvény és tepszagatás fájdalmai ellen,

üvegenként 40 krért

kapható: N.-Enyeden Papp, Offenbányán Schmidt, Topánfalván Binder gyógyszerészeknél. 798 1—8

Pályázati hirdetmény

karó-szállításra.

A tordai, adamosi és nagysármási állami amerikai telepek pózna- és karó-szükségleteinek szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdetek és pedig:

1. Tordai telepre szállítandó: 2000 darab 5.5 méter hosszú, a tövével 20 cm. magas-

ságban 12 cm. átmérővel bíró hántott tölgyfa pózna és 15800 drb. 70 cm. hosszú, 6—7 cm. átmérőjű gömbölyű hántott tölgyfa-czövek.

2. Ádamosi telepre szállítandó 1297 drb. 5-5 méter hosszú, a tövétől 20 cm. magasságban, 12 cm. átmérőjű hántott tölgyfa-pózna és 10376 drb. 75—80 cm. hosszú, 6—7 cm. átmérőjű gömbölyű hántott tölgyfa-czövek.

3. A n.-sármási telepre szállítandó 14,550 drb., a tordai telepre pedig 2000 drb. 5 m. hosszú, 8—10 cm. töátmérőlű fenyőfa-tőkaró.

Az adamosi telepnél az ajáulat helybe a telepre való szállítással, a tordai telepnél a tordai vasuti állomásra, vagy a bikanevelőtelepre, a n.-sármási telepnél a Báld vasuti állomás vagy a telepre való szállítással tendő meg. Szállítás a tel folyamán egész márciusi végeig teljesíthető. Pályázat benyújtási határidő szeptember végéig.

Vinczellériskola Igazgatósága N.-Enyeden.

Morágyi István,
igazgató.

709—96. 3—3.

1493—1896. tkv.

Hirdetmény.

Kis-Solymos község telekkönyvi tagosítás folytán az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletnek képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX, az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvényezikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. törvényezikkekben szabályozott eljárás, a telekregisztráció bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan, fogantatottak.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1896. október 5-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhívom:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják be, mert régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a közzétett határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átirásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18 és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. és 7. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi

tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is esznek.

4. Azok, kiknek javára már tényleg megszűnt követelésre vonatkozó zálog vagy megszűnt egyes jog van nyilvántartásba bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől esznek.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Nagy-Enyed, 1896. március 27-én.

Csernátóni Vajda Péter,
kir. jbiró.

797 1—3

TANULÓ
felvételik a
Wokál-féle
könyv- és papirkereskedésbe
NAGY-ENYEDEN.
796 1—3

Agrár takarékpénztár

részvénytársaság

Maros-Vásárhelyt.

(Teljesen befizetett alaptőke egy millió korona.)

Van szerencsénk köztudomásra hozni, miszerint intézetünk a **folyó év július hó 1-én** működését megkezdte. Főszűlt fektettünk a mezőgazdasági hitel előmozdítására.

Üzletkörünk egyébiránt a következő:

A társaság pénzbetéteket vesz át kamatoztatás végett folyó számlára vagy betéti könyvekre;

váltókat leszámítol és visszleszámítol;

mezőgazdasági hitelegyleteket, továbbá mezőgazdasági czélokra szövetkezeteket, társulatokat és egyesületeket alakít és mindezeknek hitelt nyújt;

kötvény-kölcsönöket nyújt mezőgazdákknak kezi zálogra, jelzálogra, vagy más biztosítékra;

bizományi üzleteket eszközöl fedezet mellett;

előleglet nyújt a budapesti vagy bécsi tőzsdén hivatalosan jegyzett értékpapirokra, bel- és külföldi arany és ezüst pénzekre, arany és ezüst rudakra;

érecpénzeket, nemes fémeket, értékpapirokat és követeléseket vesz és elad;

letéteket őrzés végett elfogad.

Kölcsönöket jutányos feltételek és mérsékelt kamat mellett nyújtunk.

Maros-Vásárhely, 1896 július hó 2-án.

Agrár takarékpénztár részvénytársaság
Maros-Vásárhelyt.

786 3—3

„Zacherlin” hatása
bámulatos!
Ugy öl mint
egyetlen
más

szer sem, mindennemű rovarokat — poloskákat, bolhákat, konyhabogarakat, molyokat, svábbogarakat, stb. — s ezért, mint a maga nemében a világon páratlan szer, híressé és keresetté lett Ismertető jelei: 1. a lepecsételt üveg. 2. a „Zacherl” név.

672. 9—10

Kapható a következő czégeknel:

Nagy-Enyeden: Bisztricsány, Lajos.	Gyulafehérvárt: Fingerhut Jakab.	Gy.-Fehérvárt: Szentgyörgy Mór.	Balászfalván: Schieszl Károly.
„ Cirner J. József.	„ Fröhlich Gyula.	Abrudbányán: Holnay Árpád.	Maros-Ujvárt: Simon Pál.
„ Winkler János.	„ Jakabfy Albert.	„ Molnár Árpád.	„ Virág Tamás.
	„ Formay Gyula.		